

✠ POČAHAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

8. číslo

Budyšin, awgust 1979

Lětnik 29

Heslo za měsac awgust:

**Přetož wy njejsće wotročskeho ducha dóstali,
zo dyrbjeli so zaso bojeć,
ale wy sće džěcaceho ducha dóstali,
přez kotrehož wołamy: Abba, luby Wótče!**

Rom. 8,15

Wotročk abo syn? – Můžeme dalje słowa napřemo stajić – sej přemy-slujo, so prašejo: Sto bychmy radšo byli? Služowny abo domjacy? Nuzo-wany abo dobrowólny? Zapřahany abo swobodny? Podćisnjeny abo do-bywacy? Wotwisny abo sam mysla-cy? Najaty abo swojotny? Ke kajkej stronje čłowjeka přeco někak čěri, je nam znate.

Dobrowólnosć, swoboda, přewinje-nje, dobywanje, swojota, rěča swoje wabjace słowa. Ale do klina samo wot so ničo njepadnje. Wotročk kaž syn, zapřehnjeny kaž swobodny ma-taj swoje nadawki dopjelnic. Wězo, rozdzěl mjez woběmaj je wulki. Wot-ročk džěla na cuzym, za cuzeho, syn pak na swojim, za to swoje. Wotročk steji pod přikazom, syn smě sej ně-štožkuli sam swobodnje zarjadować. Wotročk ma před sobu knjeza, syn pak nana. Knjez žada, nan pomha!

Hdyž Pawoł romskim wosadnym – tak tež nam – pisa: „Wy njejsće du-cha dóstali, kiž was za wotročkow

sćini, ale ducha, kiž z was synow sćini, zo směće wołać: Wótče!“, tak je nam tu nowe čěridlo date a nowy puć wotewrjeny. Tu so njewozjewi nam někajka móžnota noweho ži-wjenja, ale ta woprawdžitosć noweho žiwjenja.

Nowe žiwjenje je bytosć nutř do žiwjenja přez Chrystowy wopór a nic eksistenca won ze žiwjenja přez móc smjerće. – Nowy čłowjek – sprawny a wěrjacy – njelubuje sam so, ale wě, zo je ze swojej mocu, wědu a rozumom bórže na kóncu, hdyž jeho swjaty duch přeco zaso njezačěri. Započatkar je a wostanje přeco duch, kiž so nam zdžěli a nas wuswobodza wot sebićiwych praktikow.

Nichtó njeje sam wot so a samo-wólny křesćan, ale duch Boží je za-počatkar a čěridlo. Jenož čěrjeny wě wo čěridnej mocy ducha, kiž wot wonka na čłowjeka tak skutkuje, zo čłowjek njemóže prajić: „Ja sym to dokonjal.“

Duch, kiž je nam daty, kiž nas

čěri, je duch Syna, potajkim w Chry-stusu skutkowacy duch. To je tón duch, kiž je Chrystusa wot mrtwych zbudžil a nam na to wěstosć wěčne-ho žiwjenja dal. Dokelž je duch w Chrystusu skutkowacy a duch nam darjeny tón samsny, tak smy my Bo-že džěci. A jako Bože džěci můžeme Boha – kaž džěci nana – wołać: „Abba, luby Wótče!“

To je naša křesćanska swoboda: Wuswobodženi wot wotročneho: „Ty dyrbiš!“ abo: „Ty maš wotličić!“, wuswobodženi wot bojosće a stracha před žiwjenjom a smjerću. – My smy něk džěci Bože!

Tak smy něk tomu džakowni a tež winowaći, kiž nas čěri a kiž je nas powołał, nic sami, ale z tymi, kiž su kruč a bjez wuměnenja z nami zwjazani, wołać:

Wótče – Wótče naš, tebi so džaku-jemy, zo směmy twoje džěci być přez Jězu Chrysta a zo so wjace kaž wot-ročkjo bojeć njetrjebamy před two-jim hněwom. Zwarnuješ nas w swo-bodze twojich džěci. Pomhaj nam, zo so wjace popadnyć njedamy do wot-ročstwa niskich požadanjow. Daj nam posylnjenje twojeho ducha, zo w two-jim džěcatstwj wostanjemy! Hdyž naša poslednja hodžina přidnje, wotewr nam hnadnje džiwapolne nam-rěstwo, kotrež sy tym swojim při-hotował, a wzmi nas k sebi do njeza-chodneje krasnosće – hamjen!

P. Albert-Budyski

Cyrkej w Riesa-Weida. Wona je znutřka na moderny wosadny centrum přetwarjena. Tu je Cyril Pjeh z fararjom.

Zetkanje z biskopom de Carvolhom

Při składnosći seminara wo wu-swobodžerskim boju juhoafriskich ludow mějach zbožo, so zetkać z tu-tym biskopom. Jeho poľne mjeno je: Emilio Julio Miguel de Carvalho.

Zbožo mjenuju to tohodla, dokelž bě to čłowjek, biskop, kiž rěči z wu-troby. Wón njepřemysluje najprjedy: „Směm to jako biskop prajić? Mam na toho abo tamneho ze swojim mě-njenjom džiwać a je wotpowědnje skedžbnje zadržać?“, ale wón rěči, druhdy jara wótře a rozžahle, wo swojich nahladach, wo swojej cyrk-wi a wo politiskich a teologiskich (bohosłownych) problemach.

Wón měješe najprjedy přednošk wo „čornej teologii“ (čornym boho-słowstwje). Potom móžachmy so jeho prašeć a dokelž bě dolho mjez nami a ja z nim w samsnym hotelu by-dlach, mějachmy wjele přiležnosćow, z nim so rozmołwjeć. Trochu čěze

Interview z biskopom de Carvalhom

Prašenje: Knježe biskopo de Carvalho, možeće Wy prošu dać čitarjam „Pomhaj Bóh“ krótki interview — možeće Wy našim čitarjam něšto rjec wo swojej wosobje, swojej swójbje, swojim zastojnstwje a džěle?

Wotmolwa: Sym druhí najstarší syn metodiskeho fararja w Angoli. Mojej staršej staj hišće žiwaj, a mój nan je na wuměnk, ale wón džěla stajnje hišće něšto za cyrkej. Sym woženjeny a mamy tři džěci. Moja žena je wučerka na wyšej šuli a hospoza. W léce 1972 buch jako přeni Angolčan za biskopa wuzwoleny a za předsydu synody cyleje Angole. Sym sobustaw stajneho wuběrka Křesćanskeje měroweje konferency (CFK): społnomócnjeny Swětoweje rady cyrkwjow, předsyda rady protestantskich cyrkwjow Angole a Bibliskeho towarstwa w Angoli.

Prašenje: Kelko wěriwych a fararjow ma Waša cyrkej, kelko druhich cyrkwjow je w Angoli?

Wotmolwa: Metodistiska cyrkej w Angoli ma přez 62 000 wěriwych, ale my staramy so wo tysacy druhich ludźi, z kotrymiž smy wšědnje w kontakće. Mamy 220 fararjow. Nimo metodistow je pola nas wjac hač 13 druhich ewangelskich cyrkwjow. Rmsko-katolska cyrkej je z wotstawkom najwjetša. Dale mamy baptistow, kongregacionalistow, swjat-kownikow, kimbanguistow a druhich.

Prašenje: Někotři ludźo praja: Wobsteji strach, zo je cyrkej po wuswobodženju přez marxistisku MPLA njeswobodna. Kajke nazhonjenja sće Wy činil?

Wotmolwa: Ludźo, kiž to praja, su tajcy, kiž hišće ženje njesu pod „strachom“ potłóčowaceho, klukaceho kolonialneho systema žiwi byli. Tutón system je naš angolski lud přez 500 lět ponižował. My w Angoli njemóžemy Waše prašenje hinak widjeć, hač zo my stajnje myslimy na tutu potłóčowacu, klukacu namóc. Ale nětko, hdyž je Angola wuswobodžena, widža tajcy ludźo w ideologii, za kotruž je so Angola rozsudzila, „strach“ za cyrkej. Za tajkich ludźi je derjeměće cyrkwyje wjele wažniše hač derjeměće cyleho angolskeho ludu. To je w o p a k ! Wuswobodženje našeje domizny woznamjenja tež wuswobodženje angol-

skeje cyrkwyje. Tež wona bě pod kolonializmom potłóčowana. A dokelž je nabožina zakladne přeswědčenje našeho ludu, njewuzamkujetej so křesćanske byće a žiwjenje w towaršnosći, kiž je so za ideologiju rozsudzila, kiž je hinaša hač kapitalizm. Ateizm njeprjědnje z Afriki, ale z Europy!

Prašenje: Što prajiće Wy k prašenju naložowanja namocy abo boja z brónjemi w boju wo wuswobodženje?

Wotmolwa: Smy našu swobodu jenož přez wobronjeny bój dostali!

Prašenje: Wy sće džensa w přednošku prajił, zo dyrbi afriska teologija (bohosłowstwo) politiska być. Kak Wy to měniće?

Wotmolwa: Haj! Afriska teologija je wohnišćo, wuhelnišćo za wuswobodženje! Wona wukładuje naš bój wo swobodu w zwisku z nazhonjenjemi potłóčowaného ludu (biskop myslí při tym na wuprajenja biblije, wosebje tajke, kiž slyšimy w adwencie, hdžež so rěči wo ludže, kiž čaka na zbóžnika-wuswobodžerja — přisp. redakcije). Woboje, zadomjenje dotal běleje teologieje a wuswobodženje, stej wobstatkaj afriskeje teologieje.

Afriska teologija zložuje so wosebje jara na sčlowjećenje, dokelž křesćanstwo, hdyž dyrbi so zakorjenić w Africe, dyrbi so mjaso stać, dyrbi so sčlowjećić w Africe! To so potom za nas zwjazuje nuznje tež z problemom rasizma a ze zarjadowanjom žiwjenja w jednej sprawnjej towaršnosći. Wottud potajkmi pochadža politiski charakter afriskeje teologieje. Wona dyrbi politiska być! Hinaše wažnje njewotpowěduje najhlubšim stracham potłóčowaných afriskich ludow, wosebje tych, kiž stajnje hišće čerpja pod žadlawym bělym rasizmom.

Prašenje: Kak Wy džensa sobudžělaće při nowotwarje swojeje wuswobodženeje domizny?

Wotmolwa: Ja měnju, zo su křesćenjo wšudže na swěće tež sobustawy swojeje towaršnosće. Jich městno njeje něhdže na boku, ale ma być wosrjedź situacije. Je jich winowatosć, być zawjazani do natwara jich naroda a podžěl brač na jeho problemach a jeho zaměrach k zwyżnjenju kwality žiwjenja w jich kraju, być sobubyrkar, sobustaćan!

Njejsmy jenož wobydlerjo njebjeskeho kralestwa, ale my dyrbymy měć našeje noze derje zadnjenej na zemi!

Bóh žohnuj Was!

(Rozmołwu z biskopom wjedłoj a přeložiloj Bettina a Cyril Pjech.)

Redaktor „Pomhaj Bóh“ na rozmołwje z biskopom de Carvalhom

(pokročowanje z 1. strony)

činješe rěć: Wón drje rěči portugalisce, španisce, francosce a tři angolske rěče a jendželisce, ale nic němsce! Dokelž pak je jendželšćinu tež wuknył a ju tohodla jara čisće rěči, móžachmy jeho poměrnje derje rozumić.

W přednošku wo čornym bohosłowstwe praji wón: Wuswobodženje je zakladne prašenje za čłowjekow w južnej Africe. Čorni bohosłowcy njerěča jenož wo Bohu, ale wo tym, kak wón wuswobodža. Čorna teologija přichadža z čerpjenja. Wona chce křesćanstwo w Africe dom twarić. Dokelž pak móže so swoboda jenož politisce zwoprawdźić, dyrbi afriska teologija politiska być! To su za nas tak cuze myslje, wosebje z erta jednoho biskopa, zo

sym sej to tři razy podšmórny! Wuswobodženje kraja wot portugaliskeho kolonialneho wotročstwa bě tež wuswobodženje cyrkwyje. Po słowje praji biskop: „Kóždje knježerstwo, kiž přinđže po wuswobodženju, je lépsje, hač kolonialne knježerstwo!“ Cyrkej dyrbi jasnje swoje stejišćo pokazać, hač je na stronje wuklukowarjow abo potłóčených.

Potom so jeho prašachu. Wosebje wězo přitomni fararjo. To bě jara zajimawe. Bě jasnje pytný, zo ma afriski biskop, dokelž je ze swojim ludom přecerpěl kolonialne wuklukowanje a potłóčowanje a bój wo wuswobodženje (Portugalcy su — nic we wójnje, ale w jich domach — zamordowali jeho přichodneho nana a 40 fararjow jeho cyrkwyje!), cyle hi-

naše mysljenje wo prašenjach praktiskeho žiwjenja po našeje wěrje hač naši fararjo-teoretikarjo!

Na wospjetne prašenja za naložowanjom namocy powědaše nam wón rozžahle, kak je jeho lud sta lět čerpěl pod kolonialnej namocu a zo njezwosta jemu žana druha možnost, hač so z brónjemi wuswobodźić. Lud Angole njeje namóc pytał, ale wona bu jemu nanuzowan!

Dale praji wón: „My smy waše historisce nastate wěrywuznaća z Europy přiwwali. Nětko nas jara zajimuje, hač budžeće tež wy tak tolerantni a hač přiwozmjěće naše wěrywuznaća!“

A hišće jónu na prašenje za namocu: „Prašenje naložowanja namocy njeje za nas teologiske prašenje,

Wy budzące moi swědcy . . .

Prokop Urban

9. přinošk:

Poslušna wěra

Moto: „... štož čini wolu Božu, tón traje na wěki.“

1 Jan 2, 17 b

Jako so wona narodži, bě tajka drobnuška a slabuška! Njewěrjachu, zo wostanje žiwa. Bě to Wićazec přenje džěčo, ta mólčička holčička ze swětlymaj, šěrymaj wočomaj a z polnymi čmowými włosami. Kak jara so prócowachu, zo by so zeslyniła, zo by wotrostla! A tak činjachu wšitko, štož bě w jich mocach. Poradži so jim to!

Wona dósta mjeno Herta a běhaše wjesele po domje, po dworje, po zahrodze a ničo jej njewadžeše, zo bě chroma. A rosćeše. Chodžeše do Michałskeje šule a jako bě ju wuchodžiła, nawukny pola swojeho nana šić, dobrego, pócćiweho a pilneho krawca. Měješe přinarodžene čuce za rjanosć a bě inteligentna, běše žortna, wjesoła, přijomna a tak měješe wokoło sebe stajnje dosć přecelow. Běchu to hólcy a holcy. Hólcy běchu zwjetša studenca, kotřiž chodžachu do małego wobchoda Herćineje maćerje na škleńcu mloka a na někajku tu caŭtu, kajkež je knjeni Wićazowa sama pječeše, a to wulkotnje! Wot tutech studentow wupožčowaše sej Herta knihi, a woni jej tež rozprajachu wo wšem, štož jich samych zajimowaše. A tak so wona tež jara spěšnje zažiwi do narodnych prócowanjow Lužiskich Serbow. Studenca so tehdy často tež w zahrodze jeje nana schadźowachu, hdžež so pak spěwaše, recitowaše a hdžež so tež plomjenjace řeče wjedžeču. Herta bě stajnje mjez tutej młodžinu a ze wšěmi swojimi mocami pomhaše posylnjować narodne žiwjenje w Budyšinje.

A zalubowa so! Zalubowa so do studenta, kotryž wopytowaše wučerski wustaw w Budyšinje. Wón měješe na Hertu wulki, syny a krasny wliw. Poradži so jemu, jeje basniske nadarjenje, kotrež bě pola njeje wuslědžił, zbudzić k jasnym wurazam w serbsce pisanych basnjach. Herta sta so z přenjeju lužisko-serbskej basnicu. Jeje něžne a poetiske hrónčka

počachu so wozjewjeć w serbskich časopisach.

Herta bě so pócćiwje a synlje zalubowała, a móc tuteje lubosće dopomha jej k tomu, zo woprawdže nutřkownje rosćeše.

Běše zbožowna a — kaž kóžda młoda holca — wjeseleše so na zhromadnje žiwjenje z mužom, kotremuž bě swoju lubosć wěnowała. Jenož — jenož zalubowała bě so jenož wona, njezalubował bě so wšak wón. Jan widžeše w njej jenož towaršku, snadź ani přecelku. Dowěri so jej stajnje ze wšěmi swojimi planami, ale žadaše sej wot njeje jenož schwalenje, nihdy radu, dowěri so jej ze swojimi wuspěchami a porážkami a pytaše pola njeje stajnje jenož zrozumenje. Tragiske bě, zo zrozumi wona jeho kameradske a dowěrne rozmołwy hi nak.

A tak je samozrozumliwe, zo přińdže jónu dzeń, zo Herta z jeho sameho erta zhoni, zo so za něšto tydźeni woženi z drugej. To bě po třinaće lětach jeje lubosće a jeho kameradstwa.

Jan bě sej při tym toho wědomy, zo jeho přichodna młoda žona — wona bě wo šesnaće lět młodša hač Herta — lědma změje, znajmjeńša na započatku, telko scěrpnosće z nim a lědma budže jeho problemy tak derje rozumić kaž Herta. A tohodla tehdy sam Herće praji: „Na naju poměrje mjezsobu so z tym ničo njezměni.“

Za sebej móže z dobrým swědomjom snadź tak řečeć. Ale Herta?

Herta bě sej wokomiknje toho wědoma, zo w jeje wutrobje njeby ženje bylo telko mocy, zo by so móhla z Janom jenož towaršnje zetkawać. Wona wědžeše, zo by kóžde zetkanje z nim zbudžowało stajnje zaso a zaso znowa w jeje wutrobje wone nadžije, kotrež je w nim začuwała po cyłych tych třinaće lětach, hdyž sej stajnje wuwědomi, zo budže jónu jeho žona. Haj — to tehdom smědžeše. Ale hdyž so Jan woženi — potom to hižo njesmě! Potom by kóžda tajka nadžija byla hrěch! Byla by z woprawdžitim hrěchom hižo w myslach — a što, što jej zaruči, zo njedónidže jónu k dalším hrěcham? Herta lubuje Jana a njesměrnje rady by byla jeho žona. Jan pak ju njelubuje a před stolom Božim slubi lubosć a swěru drugej žonje. Tej, kotruž lubuje wón.

A Herta? Herće njezbywa ničo

Cyrkej w Hodžiju

druheho, hač so pokornje skłonić pod wolu Božu. Ničo druge! Wšitko druge, kajkežkuli wobchadjenje, by byla jenož wědoma a přemyslena njeposlušnosć napřečo Božej woli a Božej přikazni, njeposlušnosć ze wšěmi jeje scěhami!

Herta nochcyše być njeposlušna. Farar Handrij Lubjenski, ke kotremuž bě jako džěčo chodžiła do nabožiny, bě položil dobry zakład do jeje wutroby. Stajnje bě sej wona wědoma toho, zo nic jenož słowa, ale hlownje činy, zo poslušnosć Bohu swědči wo prawej wěrje. Tehdy přińdže čas jeje swědčenja! Čezkeho swědčenja, swědčenja, při kotrymž jej boleše wutroba . . . Lubowaše Jana, ale bóle, tysac kroć bóle lubowaše Boha a tohodla poslučaše pokornje a hnydom Jeho přikazej.

Jan woteńdže na přeco z jeje žiwjenja. Woteńdže tohodla, dokelž wona to tak chcyše. Jenož — z Janom woteńdže tež tón, kiž bě ju njesl jako basnjerku. Po rozeńdženju z nim njezapisa hižo žanu basej . . . Herta bě dale žiwa, ale basnica bě wumřěła . . .

Wo Herće Wićazec sej často powědaja młode Serbowki. Ze sylzami we wočach přezijwa jimacu stawiznu jeje njedopjelnjeneje lubosće přez cyle žiwjenje. Ale kelko z nich sej při tym wuwědomi tež jeje wulke swědčenje za wěru? Za wěru, w kotrež so njehandluje z Bohom?

Za wěru, kotraž posluča!

(pokročowanje z 2. strony)

ale praktiske. Namóc njejsmy my pytali ani z njej započeli, ale wona bu nam wot wonka nanuzowana!“ Dokelž pak běli fararjo stajnje zaso do njeho borkachu dla tutoho prašenja, wosebje w zwisku z antirasizm-programom Swětoweje rady cyrkwjow, rjekny wón cyle jasne: „To njeje naše prašenje, ale waše — z tym dyrbiće wy so bić! My chcemy jako swobodni čłowjekoj žiwi być. My njewojujemy přeciwo bětym, ale my chcemy swobodu!“

Potom prašachu so biskopa, kak měla solidarita wupadać. Wón mjenoawaše štyri dypki:

1. Wosady kublać! Jim prajić, zo je naš problem swoboda. Wosady

tak kublać, zo naš bój zrozumja.

2. Wuskutk tajkeho kubljanja je, zo dawaja pjenjezy, z kotrymiž móža so kupić medikamenty, srědky za šule atd.

3. Nas jako čłowjekow wobhladować, runopravných čłowjekow! Zrozumić, zo smy my čłowjekoj z našeje, swojeje swójskosću, wo kotruž my wojujemy!

4. Brónje my tež trjebamy, ale wone njejsu najwažniše!

Na moje wosobinske prašenje, kajki je jich poměr k jara sylnej katolskej cyrkwi, praji wón, zo je tež wona wuswobodžena wot portugalskeho cuzeho knjejstwa — wona ma ně-

tko třoch čorných biskopow —, a zo maja nětko jara dobry poměr k njej, maja wjele ekumeniskich stykow.

Zajimawy bě tež hišće mały fakt: Řeč biskopa běštaj slyšaoł tež zastupjerjej wuswobodžerskeho hibanja, kiž staj rezidentaj-póslancaj w Berlinje. Wonaj jemu jara přihlowsowaštaj a mjenowaštaj biskopa bratra! To džěše do wutroby: Komunist mjenuje biskopa bratra! A biskop komunist! Jich bój wo dostojnosć čłowjeka je jedny! A tola wostanje kóždy, štož je, tón jedny ateist, tón druhi wěrny křesćan.

Na kóncu poda mi biskop hišće interview za naš „Pomhaj Bóh“, kiž tež w tutym čisle wozjewimy.

Cyril Pjeh

Serbski cyrkwinski džen – Minakał 1979

Tež lětsa zaso móžachmy z Božej pomocu naš tradicionalny Serbski cyrkwinski džen wotměć. W Božim domje Minakałskeje wosady, kotraž bě nas lubje přeprosyła, zahaji z hesłom a wuwitanjom wosadnych na přenjeju nježděli po Swjatej trojicy knjez farar Lazar-Bukečanski swjedženske kemše a z tym cyrkwinski džen. Předowanje na słowa „Bóh stwori čłowjeka sebi k podobnosći“ z 1. knihi Mojzasowych knjeza fararja Alberta-Hrodzišćanskeho bě jasne a zrozumliwe. Jednaše so wo poměr čłowjeka k Bohu, wo zamołwitosć čłowjeka za twórbu Božu, hdžež so tež na aktualny problem škitanja přirody pokaza. „Pomhaj Bóh“ swjedženske předowanje hišće wozjewi.

W němskej rěči wyši cyrkwinski rada Wonneberger z Drježdźan přednjese postwe a dobre přeča biskopa a krajno-cyrkwinskeho zarjada (LKA). Z wulkej radosću slyšachmy miłe a wutrobne postrowjenja lubyh pólskich a čěskich přečelow, kiž bohužel njemóžachu mjez nami być. Naš drohi knjez sup. Wirth potom z dobrými a nutrnými słowami witaše swjedžensku wosadu a wupraji swoje mysle k cyrkwinskemu dnjej, kiž bě za njeho we wěstym zmysle posledni, dokelž bu wón wuswobodženy z eforalneho zastoijnstwa. Dožiwichmy z bolosću we wutrobach jeho rozžoňowanje přez zastupjerja LKA. Z džaknym słowom so přizamkny knjez farar Lazar-Bukečanski. Pozawnowy chór ze wšělakich lužiskich wosadow, kiž bě kemšerjow před cyrkwu z rjanými choralemi powitał, přewodžeše tež na Božej mši wosadne spěwanje.

W připołdnišej přestawce bě móžno, w Minakałskim hosćencu powobjedować a po tym tež šalku kofeja wupić, ke kotremuž so podawa wuběrny tykanc. Wšitkim derje zesłodža.

Na tajkele wašnje zeslylnjeni so podachmy zaso do Božeho domu, zo bychmy z wjesolej wutrobu nam k radosi a Bohu k čěsi naše serbske pěsnje zaspěwali. Knjez Grofa z Chasowa, kiž spěwanje wustojnje nawjedowaše, pokaza tež na 75. posmjertniny wuznamneho serbskeho komponista Korle Awgusta Kocora, kotrež lětsa wopominamy. Spominajo na njeho zaspěwachmy jeho „Hdyž, bratřa, bliša hodžinka...“.

Na započatku hłowneje a skónčeneje zhromadžiny preludowaše T. Žur na pišćelach. Po kěrļušu P. Malink zahaji ze zawodnym słowom literarno-hudžbnym program popoldnja, wěnowany J. Bartej-Čišinskemu. Džiwadželnica Majka Kowarjec a Pétr Malink přednjeseštaj cyklus basnjow Čišinskeho „W zymicy“, k čemuž Tomaš Žur na pišćelach improwizowaše. Mam to za jara chwalobny pospyt, ewangelskim Serbam dosć mało znateho wulkeho basnika našeho naroda zaščěpić do wutrob. Zdžěla jara plastiske improwizacije hudźbnička tworjachu k tomu wotpowědnú atmosferu. Trochu wobwliwowany přez to a druhe hór-

ke słowo basnika so w cyrkwi rozhladoju prašach: Haj, lubi wosadni, hdže da su waše džowki, synojo a wnučki, kiž dyrbja serbske brěmjo do přichoda njesć?

Po tym to bě zastupnik Zhorjelskeho biskopa Serbski cyrkwinski džen postrowi, nam Minakałski wosadni farar Feustel ze stawiznow swojeje cyrkwe rozkladowaše. Mjez druhim zhonichmy, zo je Minakałska wosada 667 lět stara. Jeje přeni Božim dom so pak 1550 wotpali, cyrkej, kotraž bu natwarjena 1616, pozdžišo wězo husćišo přetwarjena a ponowjena, so zdžerža do džensnišeho dnja. W lětomaj 1856/57 dósta wona kamjentnu wěžu. Na njej namakamy najstarše w cyrkwi, wulki zwón, kiž tež nas kemši wołaše.

Nětko po starým naložku knjez Maks Čabran z bohateho poklada svojich serbskich basnjow přednjese. Dobre a sprawne słowo nam potom praješe pater St. Nawka SJ jako swěrný, luby hosć našich swjedženjow. Z džaknym dosłowom woprawdžiteho „motora“ ewangelskich Serbow so zakonči lětuši cyrkwinski džen w Minakale. M. N.

Lubujmy džěci – twarmy jim přichod!

Z WOSADOW

Rakecy: Tu wotmě so wot 30. 5. hač do Swjatkownički lětsa hižo druhi měrowy seminar našeje wosady zhromadnje ze zastupjerjemi Kritiskej wosady Ijmond (Nižozemska-Hollandska) a ew.-luth. wosady Bremen-Lüssum (ZRN). Při rozpominanju wo bibliji bu jasne, zo ewangelij nam dawa zmužitóšć a nas wuswobodža k sobudžělu za sprawniši swět. Swjatkowe kemše, wot wobdžělnikow seminaru wuhotowane, mějachu 350 kemšerjow.

Rožant: Tu swědča wysoke rošty wo tym, zo so twari – putniska cyrkej je zaróštowana, zo by so wobnowila. Tute wobnowjenje je trěbne, dokelž bě so cyrkej bórže po wójnje z powójnskimi, špatnym materialom

zaso natwariła, po tym zo bu w druhej swětowej wójnje zničena. Wotkowne a, kaž slyšachmy, tež znutřkowne wobnowjenje da cyrkwi jeje wuznamnej jako daloko znate putniskje městno wotpowědowacy staw.

Berlin: „Křescanska solidarita z wuswobodžerskim bojom w juhu Afriki“ bě tema dwudnjowskeho seminaru kónc meje w Berlinje. Zarjadowar bě regionalna konferenca CFK (Křescanska měrowa konferenca) w NDR. Methodistiski biskop de Carvalho z Angole rěčeše wo „čornej teologii“ (čorne bohosłowstwo), a Elisabeth Adler, sobustaw komisije Swětoweje rady cyrkwjow, rozprawješe wo stawje programa cyrkwjow přečiwo rasizmej. Seminar bě tohodla wosebje informatiwny, dokelž rěčachu na nim zastupjerjo wuswobodžerskich hibanjow w Južnej Africe (ANC), Namibiji (SWAPO) a w Simbabwe (Patriotiska fronta).

Karl-Marx-Stadt: Tu wotmě so 12./13. junija 11. džen fararjow w NDR. Na nim wobdžěleja so fararjo, kiž sej mysle činja, kak móžeja woni a wěriwi jich wosadow na prawe wašnje sluzić našej towaršnosći. Lětsa rěkaše tema: „W swobodze a wjazbje ewangelijskeho sluzić cylemu!“ Tutu sadu je wozdacy biskop Zwjazka ewangelskich cyrkwjow w NDR, Schönherr, prajił. Přeni króč bě naša sakska krajna cyrkej zastupjena z oficialnym zastupjerjom.

Serbske bože sluzby w awgusće 1979

- 5. 8. – 8. nježděla po Swjatej trojicy
Budyšin-Michałska 9.00 hodž.
(Albert-Bud.)
Budestecy 14.00 hodž. kemše
(Lazar-Buk.)
- 12. 8. – 9. nježděla po Swjatej trojicy
Hodžij 10.15 hodž. z božim wotk.
(Lazar-Rak.)
Bukecy 8.30 hodž. (Lazar-Buk.)
- 19. 8. – 10. nježděla po Swjatej trojicy
Poršicy 8.30 hodž. z božim wotk.
(Wirth-Bud.)
Budyšink 10.00 hodž. z božim wotk.
(Wirth-Bud.)
- 26. 8. – 11. nježděla po Swjatej trojicy
Minakał 8.30 hodž. (wos. farar Feustel)
Hrodzišćo 8.30 hodž. (wos. farar Albert)
- 2. 9. – 12. nježděla po Swjatej trojicy
Rakecy 8.30 hodž. z božim wotk.
(wos. farar Lazar)
Huska 14.00 hodž. z božim wotk.
(Wirth-Bud.)
Budestecy 14.00 hodž. z božim wotk.
(farar C. Pjeh)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. – Wuchadza jónkróć za mjesac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. – Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. – Hłowny zamołwity redaktor: Farar Cyril Pjeh, 84 Riesa 11, Windmühlenstraße 17, tel. 44 91. Ekspedycja: Farar Lasar, 8601 Bukecy (Hochkirch, Kirchweg 4). – Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. – Čisće: Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-1406)